

Kitap
Deęerlendirmeleri

Book Reviews

SEYYİD DERVİŞ BEYAZ OCAĞI VE ŞECERESİ

Ayşegül SELOĞLU*

Küçük, Metin (2011). Seyyid Derviş Beyaz Ocağı ve Şeceresi, Alevilik, Kültür Ajans Yayınları, Ankara.

Özet

Bu çalışmada, Kültür Ajans Yayınları'nın 2011 yılında çıkardığı, Metin Küçük tarafından yazılan "Seyyid Derviş Beyaz Ocağı ve Şeceresi" adlı eser tanıtılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Derviş Beyaz Ocağı, Derviş Beyaz Ocağı Şeceresi, Alevilik.

SEYYID DERVISH BEYAZ FAMILY AND THEIR PEDIGREE

Abstract

In this study, the book *Derviş Beyaz Ocağı ve Şeceresi*, written by Metin Küçük and published Kültür Ajans Publications in 2011 has been introduced.

Keywords: Derviş Beyaz Ocağı, Derviş Beyaz Ocağı Şeceresi, Alevism.

Giriş

Metin Küçük tarafından kaleme alınan "Seyyid Derviş Beyaz Ocağı ve Şeceresi" adlı eserin ilk sayfasında yer alan şu satırlar eserin niteliğini ve çalışmanın titizliğini göstermesi bakımından dikkat çekicidir: "Gerçeğin ayak basmadığı yer, girmedığı düşünce, idrak edilmediği akıl, duyurulmadığı kulak, görmediği göz, uyarmadığı insan, titretmediği kalp kalmasın." Bu satırlarla söze başlayan yazar, eserde Derviş Beyaz olarak da bilinen Es-Seyyid Şeyh Mahmut'ül Kebir'in yani Derviş Gewr'in Şeceresini konu edinmektedir. Kitabın ön sözünde de belirtildiği gibi Derviş Beyaz, 7. İmam Kazım'ın oğlu Seyyid İbrahim'in 17. kuşaktan torunudur. Yazar, bu bilgiyi şecereden edindiğini söylerken Alevi-Bektaşî kültürünün sözlü gelenek yanında yazılı kaynaklardan da öğrenilebileceği görüşündedir. Yapılan araştırma ve çalışmalar sonucu incelenen inanç önderlerinin velayetnameleri, Kaygusuz Abdal, Yunus Emre gibi ozanların divanları ve Osmanlı vakanüvislerinde yer alan bilgiler Alevilik ve Bektaşîlik tarihinin araştırılmasında önemli kaynaklardır. Bu noktada, eserin giriş kısmında Gülağ Öz, Metin Küçük'ün oluşturduğu bu yazılı kaynaktan hareketle diğer araştırmacıların da aynı çaba içerisine girmeleri gerektiğini dile getirmiştir. Ona

* Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi, Ankara, Türkiye

göre araştırmacılara düşen en önemli görev, günümüz dedelerinin hâlâ sandıklarda sakladığı diğer yazılı kaynaklara ulaşmak, bunları gün yüzüne çıkarmak ve bu yolla tarihi aydınlatmaktır.

Bu kitapta da yazar Seyyid Metin Küçük, kendi şeceresini gün yüzüne çıkarmış, eksikleri araştırarak tamamlamış ve okuyucuların ilgisine sunmuştur. Bu yolla sandıklarda bekletilen ve unutulup gitmeye mahkûm bırakılan önemli bir şecere daha kitaplaştırılarak ebedileştirilmiştir.

Yazar, kitabında bizlere sadece şeceresini sunmakla kalmayıp tarihsel ilişkilerde de yer vermiş, pek çok bilinmeyişi gün ışığına çıkarmıştır. Ocaklara ve taliplerin ilişkilerine yer verdiği eserde Dersim ve çevresini ele almıştır. Bu yörenin tarihini ve halkın birbiriyle ilişkilerini incelediği yapıt, siyasi tarihi de aydınlatması bakımından önemlidir. Eserin ön sözünde derviş, şecere ve ocak kavramları açıklanmış, eserin bu açıklamalar doğrultusunda okunmasının daha yararlı olacağı söylenmiştir. Eserin sunuş bölümünde yer alan şu ifade oldukça dikkat çekicidir: “Soyumuz olan Derviş Gewr-Derviş Beyaz gerçekleri adına insanlığa ithaf olunur.”

Eserde yer alan konu başlıkları ise şöyle sıralanmaktadır:

Şih Ali Dede ve Dersim, Tirkel Köyü Seyyid Hasan Oğlu Seyyid Henefi, Seyyid Derviş Veli'nin Kerameti, Seyyid Ali Sultan ve Derviş Beyaz İlişkisi, Ahi Baba Şeyh Bayez-ı Veli, Şecere'ül Derviş Beyaz-Derviş Gewr (Derviş Beyaz'ın Derviş Gewr'in Soy Ağacı), Şecere'ül Derviş Beyaz (Derviş Beyaz'ın Soy Ağacı), Derviş Beyaz-Derviş Gewr Ocağı Hakkında Kısa ve Öz Bilgiler, Seyyid Derviş Gewr-Derviş Beyaz Hazretlerinin Kardeşi Seyyid Muhammed, Şecere'ül Derviş Beyaz-Derviş Gewr (Derviş Beyaz'ın-Derviş Gewr'in Soy Ağacı), Derviş Gewr'den Derviş Beyaz'a, Derviş Beyaz Ocağının Alevilik Anlayışı, Kur'an, Hz. Muhammed, Hz. Ali ve Ehl-i Beyt İlişkileri, Mevlana'da Hz. Ali Sevgisi ve Tanrı Anlayışı, Hz. Ali'nin Özlü Sözleri, Kırklar Cemi (Kırklar Meclisi), Rıza Şehri, On Dört Masum-u Pâkların İsimleri ve Şehadetleri, Cem Törenleri, Semah Nedir?, Kırklar, Şerbet ve Semah, Kerbelâ ve Matem, Zaman Nedir?

Yazar, yukarıda sıralanan kavram ve kişiler hakkında okuyucuları bilgilendirmekte ve kitabını Derviş Gewr Ocağı ve Alevilik ile ilgili görsellerle (resim, fotoğraf, bilgi haritası vs.) sonlandırmaktadır. Eser, Alevi-Bektaşî inancını gerçeğe ve belgeye dayalı olarak Derviş Gewr Ocağı üzerinden bizlere sunması bakımından önemli bir misyon üstlenmektedir.